

වෞරත්වය පිළිබඳ බෞද්ධ දෘෂ්ටිකෝණය:

විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක්

ගාල්ලේ ධම්මන්ද හිමි

සොර හෙවත් සොරා (thief) විසින් කරන කටයුත්ත 'සොරකම්' (theft, robbery) වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. (Etymological Lexicon of the Sinhala Language, 2012: 314-315). පාලි භාෂා කෝෂග්‍රන්ථයේ 'වොරො': සොරා යන්න හඳුන්වාදීමේදී ඒ සඳහා වචන පහක් යොදා ඇත. (Dictionary of the Pali Language, 1976: 108).

1. Thief; සොරා
2. Robber; මංකොල්ලකාරයා
3. Bandit; වණ්ඩියා, දාමරිකයා, මංපහරන්නා, කොල්ලකාරයා,
4. Outlaw; සාහසික අපරාධකාරයා, නීතිභ්‍රෂ්ටයා
5. Felon; දුෂ්ටයා, බරපතල අපරාධකාරයා

සොරකම් කිරීම (to steal) 'වොරෙති' ලෙසත් සොරකම (theft) 'වොරිකා'<sup>1</sup> (පාලි-සිංහල ශබ්දකෝෂය, 1965: 273). ලෙසත් පාලියේ දැක්වේ. අදින්න යනු නොදුන් යන්නයි. 'අදින්නාදාන' යන පාලි වචනයෙන් ද පැහැරගැනීම හෝ යමෙකුට නොදුන් දෙයට ගිජුවීම (seizing or grasping that which is not given to one (The Pali Text Society's Pāli-English Dictionary, 1921: 26) යන අර්ථ දැනවයි. කෙසේනමුත් නොදුන් දේ නොගැනීම ශික්ෂාපදයක් ලෙස බෞද්ධ සංස්කෘතියේ ප්‍රකටය. එපමණක් නොව, එය නිර්වාණ ප්‍රතිපදාවේ පළමු අදියර වන සීලය රැකීම සම්පූර්ණ කිරීමක් ද වේ. (ධම්මසිරි හිමි, 2006: 476). අදත්තාදාන යන වචනය ද නොදුන් දේ ගැනීම වෙනුවෙන් භාවිත කෙරේ. ඊරුකානේ වන්දවීමල මහනාහිමියෝ "බෞද්ධයාගේ අත්පොතේදී" මෙසේ දක්වත්.

අනුන් අයත් වස්තුවක් හිමියාට සොරෙන් හෝ ඔහු රැවටුමෙන් හෝ බිය ගැන්වීමෙන් හෝ බලහත්කාරයෙන් හෝ ගැනීම අදත්තාදාන නම් වේ.

(1) අන් සතු වස්තුවක් වීමය, (2) අන් සතු වස්තුවක් බව දැනීම ය (3) පැහැර ගනු කැමති සිතය. (4) පැහැර ගැනීමට උපක්‍රම කිරීම ය. (5) වස්තුව ගැනීම යයි අදන්තාදානයේ අංග පසෙකි. මේ පඤ්චාංග යෙන් එකකුදු අඩු වුවහොත් අදන්තාදාන කර්මය සිදු නොවේ.

යම්කිසි වස්තුවක් සොර සිතින් ගත්තේ ද, එය හිමියකු නැති වස්තුවක් වේ නම් එයින් අදන්තාදාන කර්මය සිදු නොවේ. හිමියකු ඇති හිමියා විසින් නුදුන් වස්තුවක් වුව ද සොර සිතින් තොරව හිමියා කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් ගතයේ ද අදන්තාදාන කර්මය නොවේ. අන්සතු වස්තුවක් තමාට අයත් ය යන හැඟීමෙන් ගතයේ ද අදන්තාදාන පාපය නොවේ (වන්දවිමල හිමි, 2011: 57).

රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ කෘතියේ අදන්තාදානය සිදුකළ හැකි ආකාර විසි පහක් (25) දක්වා ඇත.<sup>2</sup> ඒවා ප්‍රධාන වර්ග පහකට පහ බැගින් විසිපහකි. ඒවා නම්:

1. නානා භණ්ඩ පඤ්චකය: නොයෙක් දෑ තමන් සන්තක කරගැනීම පිළිබඳ ආකාර පහකි.
2. ඒක භණ්ඩ පඤ්චකය: එක් භාණ්ඩයක් අත්පත් කර ගන්නා පස් ආකාරයකි.
3. සාහස්ථික පඤ්චකය: තම අතින් ම සොරකම් කිරීම සම්බන්ධ ක්‍රම පහකි.
4. පුබ්බපයෝග පඤ්චකය: සොරකමට කලින් උපාය යොදා කරන සොරකම් පහකි.
5. ථෙය්‍යාවභාර පඤ්චකය: අන්සතු වස්තුව හිමියාට නොපෙනෙන සේ ගැනීම හා කිරුම් මිනුම් කිරීමේදී අඩුවැඩිකොට ගැනීම (එම: 61).

සොරකම පිළිබඳ බෞද්ධ සමාජ දෘෂ්ටිය හා වෞරත්වය වැළැක්වීම.

ප්‍රාණසානය පෙරටුකොටගත් පඤ්ච අසන්පුරුෂ ලක්ෂණ පිළිබඳව අංගුත්තරනිකායේ සප්පුරිස සූත්‍රයේ දැක්වේ.

කතමො ව, හික්කුවෙ, අසප්පුරිසො? ඉධ, හික්කුවෙ, එකච්චො පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදායී හොති, කාමෙසු මිච්චාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨායී හොති. අයං වුච්චති, හික්කුවෙ, අසප්පුරිසො (අ.නි. 4, සප්පුරිසසුත්ත, 2006: 414).

ඒවා නම:

1. ප්‍රාණසාතය සිදුකිරීම
2. අත්සතු දේ ගැනීම
3. කාමයේ වරදවා හැසිරීම
4. මුසා දෙඩීම
5. සුරා පානය කිරීම

අංක දෙක (2) යටතේ එන කාරණාව සම්බන්ධයෙන් පමණක් අප සාකච්ඡාව දිගහැරේ. එහි අසත්පුරුෂයා (අසප්පුරිසො) හා අතිශයින් අසත්පුරුෂයාගේ (අසප්පුරිසතරො) ලක්ෂණ දැක්වීමේදී නොදුන් දේ ගන්නා තැනැත්තා: සොරා, අසත්පුරුෂයෙකු ලෙසත්, තමන් ද නොදුන් දේ නොගැනීමෙන් වෙන් නොමවී අනෙකා ද නොදුන් දේ නොගැනීමෙන් වෙන්නොම කරවන්නා අතිශයින් අසත්පුරුෂයෙකු බවත් බුදුහු වදාළහ.

කතමො ව, හික්කුවෙ, අසප්පුරිසෙන අසප්පුරිසතරො? ඉධ, හික්කුවෙ, එකච්චො අත්තනා ව පාණාතිපාතී හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතෙ සමාදපෙති; අත්තනා ව අදින්නාදායී හොති, පරඤ්ච අදින්නාදානෙ සමාදපෙති; අත්තනා ව කාමෙසු මිච්චාචාරී හොති, පරඤ්ච කාමෙසුමිච්චාචාරෙ සමාදපෙති; අත්තනා ව මුසාවාදී හොති, පරඤ්ච මුසාවාදෙ සමාදපෙති; අත්තනා ව සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨායී හොති, පරඤ්ච සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානෙ සමාදපෙති. අයං වුච්චති, හික්කුවෙ, අසප්පුරිසෙන අසප්පුරිසතරො (එම).

උක්ක සුත්‍රයේම පැනෙන පරිදි අසාධුභාව කාරණාවන්ගේ මිදුණු පුද්ගලයෝ පිළිවෙලින් සත්පුරුෂ (සප්පුරිසො) හා සත්පුරුෂභාවය අතිශයින් (සප්පුරිසතරො) ලද්දෝ වෙති.

කතමො ව, හික්ඛවෙ, සප්පුරිසො? ඉධ, හික්ඛවෙ, එකච්චො පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, අදින්නාදානා පටිච්චරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති, සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති. අයං වුච්චති, හික්ඛවෙ, සප්පුරිසො (එම).

කතමො ව, හික්ඛවෙ, සප්පුරිසෙන සප්පුරිසතරො? ඉධ, හික්ඛවෙ, එකච්චො අත්තනා ව පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතා වෙරමණියා සමාදපෙති; අත්තනා ව අදින්නාදානා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ච අදින්නාදානා වෙරමණියා සමාදපෙති; අත්තනා ව කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා සමාදපෙති; අත්තනා ව මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ච මුසාවාදා වෙරමණියා සමාදපෙති; අත්තනා ව සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො හොති, පරඤ්ච සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණියා සමාදපෙති. අයං වුච්චති, හික්ඛවෙ, සප්පුරිසෙන සප්පුරිසතරොති (එම).

මෙම දේශනයෙන් පැහැදිලි වන්නේ, යමෙකුගේ අසත්පුරුෂභාවය සඳහා ඔහුගේ අධම ක්‍රියාවන් කෙතරම් බලපාන්නේ ද යන්නයි. තවද ඒ අතුරෙන් සොරකම ඇ අසම්මත සමාජ ක්‍රියාවන් කෙතෙක්දුරට බුදුසමය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද යන්නයි. එහිම පැනෙන යථාර්ථය නම් සප්පුරිසතර නමැති වඩා ප්‍රශස්ත පුද්ගලයෙකු නිර්මාණයවීමට නම් සොරකම ඇ විෂම වර්ග බැහැරකළ යුතුය යන්නයි.

මංකොල්ලකරුවෙකු (Highwayman) උපමාකරගෙන හික්ෂුන් උදෙසා දේශනා කරන ලද මහාවොර සූත්‍රය, සොරෙකු සතු දුර්ලක්ෂණ පහක් දක්වයි. එනම්:

“ඉධ, හික්ඛවෙ, මහාවොරො විසමනිස්සිතො ව හොති, ගහනනිස්සිතො ව හොති, බලවනිස්සිතො ව හොති. හොගවාගී ව හොති. එකචාරී ව හොති” (මහාවොරසූත්ත, අ.නි. 3, 2006: 204).

- 1. විෂමනිඃශ්‍රිතය (inaccessible) : ළඟාවිය නොහැකි ස්ථානවල සැඟවේ

2. ගහනනිඝ්‍රිතය (density) : කැළෑවල සැඟවේ
3. බලවන්තිඝ්‍රිතය (behind the powerful) : බලවතුන්ගේ ඇසුර නිසා ලත් බලය
4. හෝගවාගී (wealthy) : සම්පත් ඇත්තෙකු වීම
5. ඒකචාරී (behaves alone) : තනිව හැසිරේ

මෙම ලක්ෂණ අතුරින් අංක 1, 3, 4 නූතන සොරුන් සම්බන්ධයෙන් වඩාත් ම අදාළවේ. විවිධ විෂම වර්යාවලින් මුදල් උපයා නීතියෙන් වැරදිකරුවෙකු වූ විට විදේස්ගතවීම, මුහුණේ හැඩය, නම, පෙළපත, හෝ පදිංචිය වෙනස්කොට සැඟව සිටීම ජාතික හා ජාත්‍යන්තර සොරුන්ගේ සුලබ ලක්ෂණයක් වී ඇත. අංක 3හි දක්වෙන පරිදි ජාතික හා ජාත්‍යන්තර බලවතුන්ගේ පිහිටපැතීම හා රැකවරණය හිමිකරගැනීම ද වර්තමානයේ කැපීපෙනෙන ලක්ෂණවලින් එකකි. බොහෝවිට ඔවුන්ට එදිරිව නීතිය ක්‍රියාත්මකවීම පවා සිදු නොවේ. ලොව බොහෝ අපරාධකරුවෝ ධනවත්තු වෙති. ධනවතුන් අපරාධකරුවන් ව සිටින අවස්ථාද දුලබ නොවේ. සූත්‍රයේ පැනෙන සොරා සාමාන්‍ය සොරෙකු නොව බලවත් එකෙකි. නූතන ලෝකයේ සොරුන් වස්ත්‍රයෙන් හඳුනාගත නොහැකිය. ඔවුන් සුදු කරපටි අපරාධකරුවන් (white collar criminals) වශයෙන් හඳුන්වන්නේ එහෙයිනි.

සූත්‍රය වැඩි දුරටත් දක්වන්නේ, පාපී හික්කු වද මංකොල්ලකරුවෙකු සිදිසි දුර්ලක්ෂණ දරා සිටින බවයි. “එවමෙවං බො, හික්කවෙ, තිහි අඞිගෙහි සමන්තාගතො පාපීහික්කු,” (එම: 206). එම පවිටු හික්කු ව සතු විෂම හැසිරීම් උක්ත උපහැරණයට සමගාමීව පහත පරිදිය.

1. විෂම කාය, වාක් හා මනෝ කර්මයෙක් සමන්විතවීම: විෂමනිඝ්‍රිත නම් වේ.
2. ශාස්චන හා උච්ඡේද දෘෂ්ටි දූර්ම: ගහනනිඝ්‍රිත නම් වේ.
3. රජ මැතිඳුන්ගෙන් ලැබෙන රැකවරණය: බලවන්තිඝ්‍රිත නම් වේ.

- 4. අතිමහත් සිව්පස පරිභෝජනය: හෝගවාගී නම් වේ.
- 5. සිව්පස පරිභෝජනයට ඇති රුචිය නිසා හුදෙකලාවීම: ඒකවාරී නම් වේ.

අංගුත්තරනිකායේ වොරඞ්ග සූත්‍රයේ මහසොරෙකුට හිමි අංග අටක් දක්වයි. එනම්:

අප්පහරන්තස්ස පහරනි, අනවසෙසං ආදියනි, ඉත්ථිං හනනි, කුමාරිං දුසෙති, පබ්බජ්ඣං විලුම්පති, රාජකොසං විලුම්පති, අව්වාසන්තෙ කම්මං කරොති, න ච නිධානකුසලො හොති (මහාවොරඞ්ගසූත්ත, අ.නි. 5, 2006: 346).

- 1. පහර නොදෙන්නවුන්ට පහරදෙයි
- 2. ඉතිරිනොකර ගෙනයයි
- 3. ගැහැනුන් මරයි
- 4. තරුණියන් දූෂණය කරයි
- 5. පැවිද්දාගෙන් සොරකම් කරයි
- 6. භාණ්ඩාගාරයෙන් සොරකම් කරයි
- 7. ඉතා කිට්ටුව කටයුතු කරයි
- 8. සැඟ වූ ධනයෙහි දක්ෂ නොවේ

සූත්‍රයෙන් සුභාවිත ධර්ම විචරණය වන්නේ, එවැනි දුර්ලක්ෂණ දරන සොරෙකුට වුවද දිගු පැවැත්මක් නොමැති බවත් වහා සොරාගේ කාර්ය අවසන් (does not do it long, ends up quickly) වන බවයි. ලෝකයේ අත්සතු දේවල්වලට ගිජුකම් කරන්නෝ බහුලය. එයින් වැළකුණු අය මදය. “අප්පකා තෙ සත්තා යෙ අදින්නාදානා පටිච්චරා. අථ කො එතෙව බහුතරා සත්තා යෙ අදින්නාදානා අප්පට්ච්චරා” (අදින්නාදානසූත්ත, ස.නි. 5-2, 2006: 338). තමා විසින් ම සොරකම් කිරීම, තවෙකෙක් ඒ සඳහා යෙදවීම, සොරකමට අනුබල දීම හා සොරකමේ ගුණ දකින්නා යන සිව්පිරිස ම අපාගාමී වන බව බුදුසමය උගන්වයි.

චතුහි, හික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාභූතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ. කතමෙහි චතුහි? අත්තනා ච අදින්නාදායී හොති, පරඤ්ච අදින්නාදානෙ සමාදපෙති, අදින්නාදානෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති, අදින්නාදානස්ස ච වණ්ණං භාසති (අදින්නාදානසුත්ත, අ.නි. 2, 2006: 486).

නූතනයේ සොරකමට අනුබල දීම (approving, taking the not given) බහුලව දැකිය හැකිය. බුදුසමය අවධාරණය කරන්නේ, ඔවුන් තිර වශයෙන් ගෙනවුත් බහා තැබූයේ යම්සේ ද (යථාභූතං නික්ඛිත්තො) නිරයට පැමිණෙන බවයි.

සොරකම සම්බන්ධයෙන් අදත්තාදාන පාරාජිකාපත්තිය විස්තර කිරීමේදී වටිනා විග්‍රහයක් හමුවේ. කුම්භකාරපුත්‍ර ධනිය හිමියන්ගෙන් අදත්තාදානය ගැන ඇසූ බුදුරදුන් උන්වහන්සේ තම වැරැද්ද පිළිගැනීමෙන් පසුව දුන් අවවාදය, සොරකම කෙතෙක්දුරට බුදුසමය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද යන්නට කදිම නිදසුනකි.

“අනනුවච්ඡවිකං, මොසපුරිස, අනනුලොමිකං අප්පතිරුපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණියං” (පාරාජිකපාළි, 2006: 102). මෙහිදී බුදුහු කරුණු සයකින් සොරකම ප්‍රතික්ෂේප කරති.

1. නුසුදුසු වූවකි (It is not fit)
2. අනුලෝම නූචකි (It is not seemly)
3. නොගැලපේ (It is not becoming)
4. පැවිද්දට නොගැලපේ (It is not worthy of a recluse)
5. කැප නොවූවකි (It is not proper)
6. නොකටයුත්තකි (It is not to be done)

තවද සොරකම් කිරීමේ යොදාගනු ලබන උපක්‍රම 30ක් පිළිබඳව දෙවන පාරාජිකාපත්තියේ දැක්වේ. වැඩි කරුණාකර වැඩි විස්තර සඳහා අදාළ මූලාශ්‍රය බලනු මැනවි. මේ මේ ආකාරයේ සොරකම් බුදුසමය ප්‍රතික්ෂේප කර ඇති අයුරු මතුකර දැක්වීම උදෙසා එම උපක්‍රම පමණක් මෙහි දක්වනු ලැබේ.

1. භූමිධිමය: බිම පිහිටි යමක් ගැනීම (being in the earth)
2. ඵලධිමය: ගොඩබිමේ ඇති යමක් ගැනීම (being on firm ground)
3. ආකාසධිමය: අභසෙහි ඇති යමක් ගැනීම (being in the air)
4. වෙහාසධිමය: හිස්තැන පිහිටි යමක් ගැනීම (being above ground)
5. උදකධිමය: ජලයෙහි පිහිටි යමක් ගැනීම (being in the water)
6. නාවධිමය: නැවකින් යමක් ගැනීම (being in a boat)
7. යානධිමය: වාහනයකින් යමක් ගැනීම (being in a vehicle)
8. භාරධිමය: ගෙනයන බරක ඇති යමක් ගැනීම (carried as a burden)
9. ආරාමධිමය: ආරාමෙන් ගැනීම (being in a park)
10. විහාරධිමය: විහාරෙන් ගැනීම (being in a vihāra)
11. බෙත්තධිමය: කුඹුරෙන් ගැනීම (being in a field)
12. වත්ථුධිමය: දේපල ගැනීම (being on a property)
13. ගාමධිමය: ගමෙන් යමක් ගැනීම (being in a village)
14. අරඤ්ඤධිමය: කැලයෙන් යමක් ගැනීම (being in a jungle)
15. උදක: ජලය සොරකම් කිරීම (water)
16. දන්තපොන: දහැටි සොරකම් කිරීම (tooth-cleaner)
17. වනජපති: මිනිසුන් විසින් පරිගෘහිත ගසක් කැපීම (forest tree)
18. හරණක: අනෙකෙකු වෙනුවෙන් රැගෙන යන බඩුවක් සොරකම් කිරීම (goods in transit)
19. උපනිධි: මතුවට ගනු පිණිස රැකීමට තැබූ බඩුවක් ගැනීම (deposit)

- 20. සුඛිකසාතං: රජයට අයත් යමක් සොරකම් කිරීම (customs-frontier)
- 21. පාණො: මනුෂ්‍ය ප්‍රාණියෙකු සොරකම් කිරීම (a creature)
- 22. අපදං: දෙපා නැත්තෙකු සොරකම් කිරීම; සර්පයා, මත්ස්‍යයා (a creature without feet)
- 23. ද්විපදං: දෙපා ඇත්තවුන් සොරකම් කිරීම; මිනිසුන්, පක්ෂීන් (two-footed)
- 24. චතුප්පදං: සිව්පාවුන් සොරකම් කිරීම; ඇත්, අස්, මටු, ගව, කොටලු (four-footed)
- 25. බහුප්පදං: බොහෝ පා ඇති සතුන් සොරකම් කිරීම; ගෝනුස්සා, පත්තෑයා (many-footed creatures)
- 26. ඔචරකො: යම් භාණ්ඩයක් වෙනුවෙන් ඔත්තු බලා සොරකම් කිරීම (a spy)
- 27. ඔණිරක්ඛො: අනෙකෙකු ගෙනවුත් තැබූ භාණ්ඩයක් ගැනීම (the keeper of entrusted wares)
- 28. සංවිදාවභාරො: සංවිධානාත්මක සොරකම (an arranged theft)
- 29. සඛිකෙතකම්මං: සලකුණු මාර්ගයෙන් සොරකම් කිරීම (making of a rendezvous)
- 30. නිමිත්තකම්මන්ති: සංඥා මගින් සොරකම් කිරීම (the making of a sign)

එපමණක් නොව සොරකම් පිළිබඳ වඩාත් දාර්ශනික ඵලසුම නම්, සොරකම යන වරදට අසුනොවන අවස්ථා කීපයක් ද පාරාජිකපාලිය අවධාරණය කිරීමයි.

අනාපත්ති සසඤ්ඤිස්ස, විස්සාසග්ගාහෙ, තාවකාලිකෙ, පෙනපරිග්ගහෙ, තිරච්ඡානගතපරිග්ගහෙ, පංසුකුලසඤ්ඤිස්ස, උම්මත්තකස්ස, (බිත්තවිත්තස්ස වෙදනාට්ඨස්ස) (බිත්තවිත්තස්ස වෙදනාට්ඨස්ස) කත්ථවි නත්ථී ආදිකම්මිකස්සාති (එම: 124).

පහත සඳහන් අවස්ථාවලදී හෝ මානසික තත්ත්වවලදී සොරකමක් කිසිවිටෙකවත් සිදුනොවේ.

1. තමාට අයත්යැයි දන්නාවිට
2. විශ්වාසය ඇති කල්හි
3. කෙටි කලකට ගත්විට
4. ප්‍රේතයන්ට අයත් දේ
5. තිරිසනුන් සතු දේ
6. පංසුකුල සංඥාවෙන් ගත්විට
7. උන්මත්තකයාට
8. සිහිවිකල් අයෙකුට
9. කිසියම් වේදනාවකින් පෙළෙන්නෙකුට
10. ආදිකම්මිකයාට

මජ්ඣිමනිකායේ සම්මාදිට්ඨි සූත්‍රයට අනුව අදත්තාදානය අකුසලයකි: ,අදින්නාදානං අකුසලං, (සම්මාදිට්ඨිසූත්ත, ම.නි. 1, 2006: 110). එයින් වැළකීම කුසලයකි: අදින්නාදානා වෙරමණි කුසලං, එම: 112). දීඝනිකායික කුටදන්ත සූත්‍රයේ එන මහාවිජ්තරාජ පුරාණ කථාවට (Mythical story) අනුව සොරුන්ගෙන් ගහණ රාජ්‍යයක සටහනක් හමුවේ.

“හොතො ඛො රඤ්ඤො ජනපදො සකණ්ටකො සඋප්පිළො, ගාමසාතාපි දිස්සන්ති, නිගමසාතාපි දිස්සන්ති, නගරසාතාපි දිස්සන්ති, පන්ඵදුහනාපි දිස්සන්ති” (කුටදන්තසූත්ත, දී.නි. 1, 2006: 262).

එහි ගම් පැහැරගැනීම, නියම්ගම් පැහැරගැනීම, නුවර පැහැරගැනීම, මං පැහැරීම ආදිය බහුලය. එසේම මෙම රට සොර උවදුරුවලින් සහිතය. (country is beset by thieves) මෙවැනි පසුබිමක් යටතේ රජුගේ ආධ්‍යායය වන්නේ, මහායඥයක් සිදුකිරීමයි. එසේවුවත් පුරෝහිත රජුගේ අදහසට විරුද්ධ විය. තවද පුරෝහිත

පැහැදිලි කරන්නේ, මෙවැනි පසුබිමක් යටතේ අයබදු එකතුකිරීම පවා නොකළ යුතු බවයි. නූතනයේ ජනාධිපති, අගමැති හෝ කාර්යමණ්ඩල ප්‍රධානි වැනි තනතුරකට සමානව පුරාණයේ එන පුරෝහිතගේ භූමිකාව පිළිබඳ අවබෝධ කරගත යුතුය. හෙතෙම යාගය වෙනුවට නවෝත්පාදන යෝජනා තුනක් (03) ඉදිරිපත් කළේය.

තෙත හි හවං රාජා යෙ භොතො රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහන්ති කසිගොරක්ඛෙ, තෙසං හවං රාජා බීජහත්තං අනුප්පදෙතු. යෙ භොතො රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහන්ති වාණිජ්ජාය, තෙසං හවං රාජා පාහනං අනුප්පදෙතු. යෙ භොතො රඤ්ඤො ජනපදෙ උස්සහන්ති රාජපොරිසෙ, තෙසං හවං රාජා හත්තවෙනතං පකප්පෙනු (එම).

1. ගොවියන් වෙනුවෙන් ධාන්‍ය, බීජ (grain & fodder) බෙදා දීම
2. වෙළෙන්දන් වෙනුවෙන් ප්‍රාග්ධනය (capital) ලබාදීම
3. රාජයේ සේවකයන් සඳහා බත්, වැටුප් (living wages) ලබාදීම

මෙම නව ක්‍රමෝපාය තුන (03) ක්‍රියාවට නැංවූ 'මහාවිජිත රාජ්‍ය' ශිෂ්‍ය සංවර්ධනයකට පත්වුණි. සොරමුල (දස්සුබ්ලො) මූලිනුපුටා දැමුණි. රට ධනයෙන් ආඪ්‍ය විය. ජනපද සොරබියෙන් නොමිරිකුණි. ජනතාව තුටු වූහ. එකිනෙකා කෙරෙහි විශ්වාසය ගොඩනැගුණි.

තෙ ව මනුස්සා සකම්මපසුතා රඤ්ඤො ජනපදං න විහෙධිංසු, මහා ව රඤ්ඤො රාසිකො අහොසි. බෙමට්ඨිතා ජනපදා අකණ්ටකා අනුප්පිලා මනුස්සා මුදා මොදමානා උරෙ පුත්තෙ නව්චෙන්තා අපාරුතසරා මඤ්ඤෙ විහරිංසු (එම: 264).

අතිශයින් සංකීර්ණ සමාජ තත්ත්වයකදී වුව ද පුරෝහිතගේ සබුද්ධික හැසිරීම අගය කළ යුතුය. යම් රටක සාර්ථකත්වය පවතින්නේ, එම රටේ පාලකයාගේ කාර්යාකාර්ය මත පමණක් නොව, රටේ ප්‍රධානියාට උපදෙස් දෙන්නන්ගේ භූමිකාව ද ඒ සඳහා සැලකිය යුතු මට්ටමක පැවතිය යුතුය යන්නට කදිම උදාහරණයකි මේ.

විවරණය

බුදුසමය සොරකම කිසි අයුරකින්වත් අනුමත නොකරයි. බුද්ධචරිතයෙන් ඒ සඳහා කිසිදු අවකාශයක් හිමි නොවේ. බෞද්ධ සමාජය පඤ්චසීල ප්‍රතිපදාවෙන් පෝෂණය වී ඇත්තේ, නොදුන් දේ නොගැනීම යන ආත්ම විශ්වාස ද ඒ අතර වේ. සොරකම පිළිබඳ නූතන විචාර ඒ ඒ රටවල නීති-අණපනත්වලට අනුගතව අර්ථකථනය කර ඇත. උදාහරණ ලෙස, ඔබ "Theft" යනුවෙන් අන්තර්ජාලයේ සොයයි නම්, ඔබට විවිධ රටවල නීතිප්‍රකාර (by jurisdiction) සොරකම් පිළිබඳ පහසුවෙන් සොයාගත හැකිය. විකිපීඩියා වෙබ් පිටුව දක්වන පරිදි සොරකම් වර්ග කිහිපයකි. ගෙවල් බිඳීම (burglary), මූල්‍ය වංචාව (embezzlement), පෞද්ගලික දේපොල හෝ ව්‍යාපාර සොරකම (larceny), පැහැරගැනීම (looting), මංකොල්ලය (robbery), සාප්පු සොරකම (shoplifting), පොත් සොරකම (library theft/fraud) ඒ අතුරින් කිහිපයකි.<sup>3</sup> නූතනයේ පොත් සොරකම (library theft/fraud) අභිබවමින් රචනා චෞරත්වය (plagiarism) පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට තරම් ශාස්ත්‍රීය ලෝකයේ පවා සොරුන් බිහිවී ඇත. මේ කුමන වර්ගයේ සොරකමක් වුව ද අකුසලයකි. සොරසිතින් යම් භාණ්ඩයක් අදාළ තැනින් තවත් තැනක තැබීම (යානා වාචෙති, අපත්ති පාරාජිකස්ස) පවා පාරාජිකා වීමට හේතුවන බැව් කීමෙන් සොරකමේ විපුලත්වය මැන බැලිය හැකිය.

ආන්තික සටහන්

- 1 පුරුෂ ලිංගාර්ථයෙන් සොරාව හැඳින්වීමටද යෙදේ.
- 2 ලේඛනයේ දී 1965, දීර්ඝ බව වළක්වාගැනීම උදෙසා පස්විසි ආකාරය විස්තාරිතව මෙහි නොදැක්වේ. වැඩි දුර කියවීමට: බෞද්ධයාගේ අත්පොත, 57-63 පිටු.
- 3 වැඩි විස්තර සඳහා බලන්න: <https://en.wikipedia.org/wiki/Theft>, retrieved: 17 August, 2020.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

කෝෂ-ග්‍රන්ථ

**Dictionary of the Pali Language.** (1976). Childers, R.C. Kyoto: Rinsen book Company.

**Etymological Lexicon of the Sinhala Language.** (2012). Vol. 1, Karunatilake, W.S. Colombo: S. Godage Brothers (Pvt) Ltd.

**The Pali Text Society's Pāli-English Dictionary.** (1921). Davids, Rhys, T.W. and Stede, William. London: PTS.

පාලි-සිංහල ශබ්දකෝෂය, (1965). සිරි සුමංගල හිමි, මඬිතියවෙල. කර්තෘ ප්‍රකාශන. ධම්මසිරි හිමි, කන්දරපංගුවේ. 2006. උපග්‍රන්ථ සහිත සංඛ්‍යා ධර්මපද වර්ණනා, මොණරාගල: සිරි පියරතන පිරිවෙණ.

**ත්‍රිපිටක මූලාශ්‍රය**

අ.නි. 2. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

අ.නි. 3. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

අ.නි. 4. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

අ.නි. 5. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

දී.නි. 1. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

ම.නි. 1. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

විනය-පිටකය. පාරාජිකපාලි. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

ස.නි. 5-2. 2006. කොළඹ: බුද්ධ ජයන්ති මුද්‍රණ.

**ද්විතීයික මූලාශ්‍රය**

චන්ද්‍රවිමල හිමි, රේරුකානේ. (2011). බෞද්ධයාගේ අත්පොත, පොකුණුවිට: ශ්‍රී චන්ද්‍රවිමල ධර්මප්‍රස්තක සංරක්ෂණ මණ්ඩලය.

**විද්‍යුත් මූලාශ්‍රය**

<https://en.wikipedia.org/wiki/Theft>, retrieved: 17 August, 2020.